

Suomen etnomusikologinen seura ry
c/o Musiikkiarkisto
Sörnäisten rantatie 25, 3. krs
00500 Helsinki

Kertomus yhdistyksen toiminnasta vuonna 2020

Yleistä

Vuonna 1974 toimintansa aloittaneen Suomen etnomusikologisen seuran (SES) toiminta-ajatuksena on levittää tietoa maailman musiikkikulttuureista ja niitä käsittelevistä tutkimuksista sekä yleisesti edistää etnomusikologista ajattelutapaa. SES määrittelee etnomusikologian tieteenalaksi, jolla musiikkia tutkitaan kulttuurisena ilmiönä. Seuran tehtävänä on siten edistää musiikin ymmärtämistä osana ympäröivää yhteiskuntaa. Seura julkaisee alaa käsitteleviä kirjoituksia, järjestää tapahtumia sekä toimii aihepiiristä kiinnostuneiden valtakunnallisena etu- ja harrastusjärjestönä.

Suomen etnomusikologisen seuran jäsenistöön kuuluu ihmisiä eri musiikin- ja elämäniloilta. Jäsentapahtumat ovat luonteeltaan sekä kansallisia että kansainvälisiä. Seura on International Council for Traditional Music -järjestön (ICTM) kansallinen komitea. ICTM:lla puolestaan on neuvoa-antava suhde Unescoon.

SES pyrki vuonna 2020 edelleen vahvistamaan rooliaan etnomusikologian ja musiikin tutkimuksen toimijoiden valtakunnallisena yhteistyöjärjestönä. Seura toimii suomalaisessa, kansainvälisesti verkostoituneessa tiedeyhteisössä. Seuran jäsenverkoston keskeisiä aktiviteetteja ovat etnomusikologian opiskelu, tutkimus ja opettaminen sekä soveltava toiminta musiikkiin liittyvillä toimialoilla ja järjestöissä.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Vuosi 2020 oli Suomen etnomusikologisen seuran 46. toimintavuosi. Toiminta keskittyi ennen muuta tieteelliseen julkaisutoimintaan, sillä koronapandemia esti suurelta osin seminaarien ja muiden tapahtumien järjestämisen. Julkaisutoiminta olikin aiempia vuosia aktiivisempaa ja monimuotoisempaa.

Vuoden toiminta oli suunniteltu edellisen vuoden tapaan ilman opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustusta. Yleisavustuksen puutteen takia seuran sihteerin aiempia tehtäviä jaettiin hallituksen jäsenten kesken. Koronapandemian takia lähes kaikki hallituksen kokoukset sekä sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset jouduttiin pitämään verkon välityksellä (Zoom-videopuheluna).

Toiminnassa akateemisen tutkimuksen ja opetuksen päämääriin yhdistyivät hyvät suhteet kulttuurisen musiikintutkimuksen viitoittamiin ura- ja työelämäsuuntauksiin. Keskeisiä kohderyhmiä ja hyödynsääjiä olivat edellisvuosien tapaan alan opiskelijat, jatko-opiskelijat ja tutkijat. Seuran julkaisujen ja tapahtumien kautta saavutettiin huomattava osa kohderyhmistä ja välitettiin kansainvälisesti merkittävää asiantuntijatietoa ja osaamista.

Jäsenet

Suomen etnomusikologisen seuran jäsenistöön kuului toimintavuonna ihmisiä eri musiikin- ja elämänaloilta, muun muassa tutkijoita, muusikoita, toimittajia, opiskelijoita, musiikinharrastajia ja -opettajia sekä muita musiikkialan ammattilaisia. Lisäksi seuralla oli yhteisöjäseninä musiikkialan yhdistyksiä ja järjestöjä.

Seuralla oli vuonna 2020 yhteensä 56 maksavaa jäsentä, joista 12 oli opiskelija- tai eläkeläisjäseniä. Jäsenmäärä kasvoi vuodesta 2019 yhteensä neljällä jäsenellä. Yhteisöjäseniä ei vuonna 2020 ollut. Jäseniltä peritty normaalihintainen jäsenmaksu oli 35 €. Perustutkinto-opiskelijoilta, eläkeläisiltä ja työttömiltä maksu oli 10 € ja yhteisöiltä 60 €.

Jäsenhankinnan edistämiseksi ja seuran tunnetuksi tekemiseksi, SES on yhteistyössä Suomen musiikkitieteellisen seuran kanssa jakanut parhaan musiikintutkimuksellisen maisterintutkinnon opinnäytteen palkintoa vuodesta 2015 lähtien. Palkintoehdokkaita pyydettiin musiikintutkimuksen ja sen lähitieteiden sähköpostilistoilla. Molempia seuroja edustava raati valitsi palkinnon saajan, joka oli Juho Hännisen opinnäyte ”The Four Stages of a DIY Career: The Life Courses and Careers of Youth Culture Practitioners from Lepakkoluola and the Helsinki Scene of the Early 1980s” (Helsingin yliopisto). Palkintoraadissa seura edusti Inka-Maria Nyman.

Vuonna 2020 päätettiin toteuttaa uusi julkaisukilpailu, jolla voidaan palkita seuran jäsenten parhaita etnomusikologisia julkaisuja. Tämäkin palkinto on tarkoitettu kannustamaan Suomessa tehtyä korkealaatuista musiikintutkimusta. Julkaisukilpailussa on neljä eri kategoriaa: kirja (ei artikkelikokoelma), artikkelijulkaisu, opiskelija-artikkeli ja audiovisuaalinen teos, joista jokaisessa voidaan palkita yksi ehdokas, mutta palkintoraati voi myös päättää jättää palkinnon jakamatta. Ensimmäinen julkaisukilpailu koskee vuosina 2019 ja 2020 ilmestyneitä julkaisuja, ja palkinnot jaetaan keväällä 2021 musiikintutkijoiden symposiumin yhteydessä.

Julkaisutoiminta

Suomen etnomusikologinen seura pitää julkaisutoiminnallaan yllä asiantuntijatietoa ja monitasoista keskustelua etnomusikologiasta ja suomalaisesta musiikintutkimuksesta.

Vuonna 2020 seura panosti edelleen avoimeen verkkojulkaisuun. Sekä Etnomusikologian vuosikirja että Musiikin suunta -aikakausilehti julkaistiin avoimesti verkossa, samoin julkaisusarjan kirjoja (uudelleen)julkaistiin e-kirjoina. Vanhojen julkaisujen digitoimiseen ja julkaisutoiminnan kehittämiseen haettiin apurahoja.

Helsingin yliopiston tilojen uudelleenjärjestelyistä johtuen seuran kirjavarasto on jossain vaiheessa siirrettävä pois yliopistolla sijaitsevasta musiikkitieteen käytössä olleesta varastosta. Tästä johtuen kirjavarasto inventoitiin kesällä 2020 ja selviteltiin, minne se olisi mahdollista sijoittaa. Ratkaisua ei vielä löydetty. Varastotila puute on pakko huomioida uusia julkaisupäätöksiä tehtäessä.

Etnomusikologian vuosikirja

Etnomusikologian vuosikirja oli vuoteen 2019 asti ainoa kotimainen musiikintutkimuksen vertaisarvioitu avoin verkkojulkaisu. Vuosikirja julkaistaan Tieteellisten seurain valtuuskunnan avoimella OJS-alustalla, joka otettiin käyttöön vuonna 2016. OJS tarjoaa hyvän tieteellisen käytännön mukaisen toimitusympäristön ja laajat digitaaliset arkistointiominaisuudet. Vuosikirja julkaistaan osoitteessa <https://etnomusikologia.journal.fi/>. Vuosikirjassa julkaistaan suomen-, ruotsin- tai englanninkielisiä artikkeleita.

Vuosikirjassa otettiin vuonna 2015 käyttöön mahdollisuus lisätä artikkeleihin liittyvää audiovisuaalista aineistoa seuran verkkosivuille. Täten kirjoittajat voivat julkaista esimerkiksi kenttämateriaalia artikkelin yhteydessä.

Vuoden 2020 vuosikirjan eli järjestyksessään 32. osan toimittivat Janne Mäkelä, Kaj Ahlsved ja Viliina Silvonen. Vuosikirja sisältää toimittajien kirjoittaman pääkirjoituksen ja kolme artikkelia, joista kahden kielenä on suomi ja yhden ruotsi:

- Marko Jouste: ”Suonikylän kolttasaamelainen itkuperinne 1900-luvulla”
- Heikki Uimonen ja Meri Kytö: ”Toimimatonta tekniikkaa ja alitajuista vaikuttamista – Etnomusikologinen näkökulma taustamusiikin tutkimukseen”
- Johannes Brusila: ”’Vi dör ut. Ack, så tragiskt. Ack, så roligt.’ – Självironiskt förhandlande av finlandssvensk tillhörighet i internetmusikvideor”

Kirjoituksia oli vähemmän kuin koskaan vuosikirjan historiassa. Pääkirjoituksessa ”Onko etnomusikologian puoliintumisaika yksi vuosikymmen?” vuosikirjan toimittajat pohtivat syitä tähän muun muassa avaamalla toimitus- ja julkaisuprosessin käytäntöjä sekä pohtimalla koronavuoden erityishaasteita.

Joulukuussa 2019 Suomen tiedekustantajien liitto ry myönsi 3160 euroa käytettäväksi Etnomusikologian vuosikirjojen digitointi- ja uudelleenjulkaisuhankkeen loppuunsaattamiseen. Rahoitus käytettiin vuonna 2020 loppujen julkaisulupien selvittämiseen, metadatapaketin koostamiseen ja aineiston siirtämiseen verkkopalveluun. Työstä huolehti seuran julkaisuvastaava Janne Mäkelä. Hanke päättyi joulukuussa, kun Etnomusikologian vuosikirjojen 1986–2009 artikkelit (232 artikkelia) uudelleenjulkaistiin näköisversioina [Journal.fi](https://journal.fi/)-palvelussa.

Julkaisusarja

Vuoden 2020 alussa julkaistiin sarjan 23. osa, Antti-Ville Kärjän monografia *Alkusoittoja: musiikin menneisyydet monikulttuurisessa Suomessa*, joka on yhteisjulkaisu Musiikkiarkiston kanssa. Kirjaa painettiin vain pienehkö painos, ja kirja julkaistiin joulukuussa 2020 digitaalisessa muodossa Musiikkiarkiston open access -kokoelmassa.

Yhteistyössä Hymnologian ja liturgiikan seuran kanssa toimitettiin lisäksi vuonna 2018 pidetyn Music and the Sacred -konferenssin esitelmiin perustuvaa vertaisarvioitua artikkelikokoelmaa. Kokoelman toimittajina ovat Samuli Korkalainen (HLS) ja Antti-Ville Kärjä (SES). Tämä artikkelikokoelma otsikolla *Sounds Sanctified: Essays on Music and the Sacred* julkaistaan vuoden 2021 alkupuolella paperipainoksena ja myöhemmin e-kirjana.

Vuoden 2020 aikana myös kaksi julkaisusarjan vanhempaa osaa julkaistiin uudelleen e-kirjoina:

- Simon Frith: *Rockin potku. Nuorisokulttuuri ja musiikkiteollisuus*. Suom. Hannu Tolvanen. Alk. *Sound Effects*, 1981. Osuuskunta Vastapaino, Suomen etnomusikologisen seuran julkaisuja 1, Tampere & Helsinki 1988.
- Pekka Suutari: *Götajoen jenkka. Tanssimusiikki ruotsinsuomalaisen identiteetin rakentajana*. Suomen etnomusikologisen seuran julkaisuja 7, Ruotsinsuomalaisen arkiston julkaisuja 4, Helsinki & Tukholma 2000.

Nämä Musiikkiarkiston avustuksella digitoidut kirjat julkaistiin Musiikkiarkiston open access -kokoelmassa.

Lisäksi monissa yliopistoissa oppikirjana käytetty *Musiikki kulttuurina* -kokoelma (toim. Pirkko Moisala ja Elina Seye, julkaisusarjan osa 21, 1993) julkaistiin e-kirjana Ellibs-e-kirjakaupassa, josta se voidaan helposti hankkia digitaalisessa muodossa esimerkiksi yliopistojen kirjastojen kokoelmiin.

Julkaisusarjaa koordinoi hallituksen keskuudestaan nimittämänä julkaisuvastaavana Janne Mäkelä.

Musiikin suunta -lehti

Musiikin suunta on 2–4 kertaa vuodessa ilmestyvä suomenkielinen etnomusikologista tutkimusta popularisoiva aikakauslehti, joka julkaistaan avoimesti verkossa osoitteessa <http://musiikinsuunta.fi/>. Lehden päätoimittajina vuonna 2020 toimivat Nina Öhman ja Henri Pitkänen.

Musiikin suunta ilmestyi vuonna 2020 kolme kertaa. Lehden 42. vuosikerta tarjosi kotimaiselle musiikintutkimuksen yhteisölle foorumin avoimeen ja helposti saavutettavaan tietoon kaikkein tuoreimmasta suomalaisesta musiikintutkimuksesta. Vuonna 2016 tapahtunut muutos verkkolehdeksi on osoittautunut onnistuneeksi erityisesti saavutettavuuden kannalta. Samalla se antaa painojulkaisua monipuolisemmat mahdollisuudet esimerkiksi ääni- ja videomateriaalin käyttöön artikkelien yhteydessä. Vuonna 2020 Musiikin suuntaa kehitettiin aiempaa vahvemmin monimediaiseksi julkaisuksi.

Vuonna 2020 Musiikin suuntaa julkaistiin kolme numeroa. Varsinaisia teemanumeroita ei ollut, mutta numerot 2/2020 ja 3/2020 oli omistettu Musiikintutkijoiden virtuaalifoorumille. Virtuaalifoorumin tarkoituksena oli tarjota alusta ajankohtaisille tutkimusaiheille, joiden esittely olisi muuten lykkääntynyt huomattavasti musiikintutkijoiden symposiumin siirtämisestä johtuen. Lisäksi haluttiin kannustaa tutkijoita aiempaa monimuotoisempiin tapoihin kertoa tutkimuksestaan.

Virtuaalifoorumin ensimmäinen osa toteutettiin Musiikin suunnan numerossa 2/2020, joka koostui artikkeleista ja videomuotoisista julkaisuista. Toinen osa koostui Zoom-alustalla toteutetusta virtuaaliseminaarista, jonka ohjelmassa oli neljä esitelmää ja avoin keskustelutilaisuus, jossa pohdittiin yhdenvertaisuuteen ja syrjiviin rakenteisiin liittyviä teemoja musiikintutkimuksen kentällä. Seminaarin esitelmät julkaistiin videotallenteina Musiikin suunnan numerossa 3/2020.

Musiikin suunnalla on myös oma Facebook-sivu osoitteessa <http://www.facebook.com/MusiikinSuunta>, jonka lisäksi lehdelle perustettiin vuonna 2020 myös Twitter-tili @musiikinsuunta. Molemmissa kanavissa tiedotettiin lehden uusista artikkeleista ja muista ajankohtaisista asioista.

Tapahtumat

Vuosittain järjestettävä musiikintutkimuksen valtakunnallinen symposium järjestetään SES:n ja Suomen musiikkitieteellisen seuran (MTS) yhteistyönä. Vuonna 2020 symposium oli tarkoitus järjestää Turussa maaliskuussa 2020, paikallisina järjestäjinä Turun yliopisto ja Åbo Akademi. Koronaviruspandemian takia symposium jouduttiin kuitenkin vain viikkoa ennen tapahtuman alkua siirtämään myöhempään ajankohtaan. Vuoden kuluessa uudesta

ajankohdasta keskusteltiin useaan kertaan. Tilanteen jatkuessa päädyttiin siirtämään symposium keväeseen 2021, ja lopulta myös muuttamaan se kokonaan virtuaalitapahtumaksi.

Symposiumin järjestelytoimikuntaan kuuluivat: Johannes Brusila (professori, Åbo Akademi), John Richardson (professori, Turun yliopisto), Inka-Maria Nyman (ÅA), Anna-Elena Pääkkölä (ÅA), Sanna Qvick (TY), Hanna-Mari Riihimäki (TY) sekä Tuomas Auvinen (TY/SES, symposium-sihtööri). Järjestelytoimikunnan kokouksiin osallistui loppuvuodesta myös seuran puheenjohtaja Elina Seye.

Kesällä Suomessakin aktivoitunut *Black Lives Matter* -liike sekä jo pitempään Suomessa jatkunut keskustelu rakenteellisesta rasismista antoivat seuralle syyn toteuttaa keskustelutilaisuus tasavertaisuuden ja syrjinnän teemoista. Tämä keskustelu järjestettiin verkossa musiikintutkijoiden virtuaalifoorumin yhteydessä. Lisäksi päätettiin toteuttaa kysely nimenomaan musiikintutkimuksen alalla koetusta syrjinnästä.

Syrjintäkysely toteutettiin SES:n aloitteesta yhteistyössä Suomen musiikkitieteellisen seuran kanssa ja siinä kysyttiin, millaisia syrjinnän muotoja vastaajat olivat kokeneet tai havainneet, keiden taholta ja millaisissa tilanteissa sekä miten syrjintää voisi musiikintutkimuksen piirissä vähentää. Kysely toteutettiin verkkolomakkeella, johon saattoi vastata suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Siihen vastasi lokakuun aikana 120 henkilöä perustutkinto-opiskelijoista professoreihin. Kyselyn alustavia tuloksia esiteltiin molempien seurojen syyskokouksissa ja tuloksista kootaan kirjallinen raportti alkuvuodesta 2021.

Tiedotustoiminta

Seuran kotisivut (www.etnomusikologia.fi) sisälsivät etnomusikologiaan liittyvien ajankohtaistiedotteiden lisäksi tiedot seuran toiminnasta, tapahtumista, hallituksesta ja jäseneduista. Sivuilla kerrottiin myös seuran omista julkaisuista ja annettiin ohjeita julkaisujen kirjoittajille.

Verkostotoimijoiden ohella tärkein yksittäinen tiedotuskanava oli seuran sähköpostilista (ses-list@etnomusikologia.fi). Listan tilaajaksi saattoivat ilmoittautua kaikki etnomusikologiasta kiinnostuneet. Listalla välitettiin tietoa seuran toiminnan lisäksi myös muista tapahtumista ja julkaisuista, samoin kuin musiikintutkimuksen alan työpaikoista. Toimintavuoden lopussa listalla oli 130 tilaajaa.

Vuonna 2020 SES käytti viestinnässään ahkerasti myös sosiaalista mediaa, erityisesti omaa Facebook-sivuaan (www.facebook.com/etnomusikologia). Tästä on muodostunut laajasti

suomalaisia musiikintutkijoita tavoittava tiedotuskanava. Lisäksi Musiikin suunnan Facebook-sivulla ja Twitter-profiilissa tiedotettiin lehteen liittyvistä asioista.

Kotimaiset ja kansainväliset yhteydet

Suomen etnomusikologinen seura oli toimintavuonna Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV), Kansanmusiikin ja kansantanssin edistämiskeskuksen (KEK) ja Maailman musiikin keskuksen (GMC) jäsenjärjestö. Musiikin suunta -lehden kautta SES oli myös kulttuurilehtien liiton KULTTI ry:n jäsen. SES esittäytyi TSV:n verkkosivuilla syyskuussa 2020 kuukauden jäsenseurana.

SES jatkoi niin ikään yhteistyötään alan tutkimusta harjoittavien korkeakoulujen ja yliopistojen laitosten ja oppiaineiden sekä alaan liittyvien yhteisöjen ja verkostojen kanssa. Vuonna 2020 keskeisimmät yhteistyötahot olivat Musiikkiarkisto ja Suomen musiikkitieteellinen seura (MTS).

Suomen etnomusikologisen seuran jäsenet pitivät yllä kansainvälisiä yhteyksiä osallistumalla erilaisten kansainvälisten järjestöjen työskentelyyn. Seura on International Council for Traditional Music -järjestön kansallinen toimikunta ja sellaisena velvollinen raportoimaan suomalaista etnomusikologiaa koskevista kysymyksistä ICTM:n julkaisuissa. Seuran puheenjohtaja Elina Seye kirjoitti joulukuussa 2020 kansallisen raportin Bulletin of the ICTM -julkaisuun, joka julkaistaan tammikuussa 2021.

Hallinto ja talous

Suomen etnomusikologisen seuran toimintaa johti vuonna 2020 yhdistyksen syyskokouksen valitsema hallitus. Siihen kuuluu seuran puheenjohtaja, viisi jäsentä ja neljä varajäsentä.

Hallituksen järjestäytymiskokouksessa 24.1.2020 varapuheenjohtajaksi valittiin Nina Öhman, sihteeriksi-rahastonhoitajaksi Hanna-Mari Riihimäki ja julkaisuvastaavaksi Janne Mäkelä. Muita vastuualueita jaettiin hallituksen jäsenten kesken. Kirjanpito ulkoistettiin edellisvuoden tapaan 300 € korvausta vastaan Joonas Keskinen hoidettavaksi. Arkistointisopimus Musiikkiarkiston kanssa turvasi yhdistyksen asiakirjojen pitkäaikaissäilytyksen ja tutkimuskäytön.

Hallituksen kokoonpano vuonna 2020 oli:

Puheenjohtaja: FT Elina Seye (Helsingin yliopisto).

Jäsenet:

Ida Havukainen, FM, tohtorikoulutettava (Itä-Suomen yliopisto, Joensuu)

Ilona Korhonen, MuT (Helsinki)

Janne Mäkelä, FT, dos., tutkija (Taideyliopisto, Helsinki)

Inka-Maria Nyman, FM, tohtorikoulutettava (Åbo Akademi)

Nina Öhman, PhD, yliopistonlehtori (Helsingin yliopisto)

Varajäsenet:

Kaj Ahlsved, FT, tutkijatohtori (Åbo Akademi)

Jan Hellberg, MuM, tohtorikoulutettava (Åbo Akademi)

Antti-Ville Kärjä, FT, dos., professori (Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Helsinki/Seinäjoki)

Hanna-Mari Riihimäki, FM, tohtorikoulutettava (Turun yliopisto)

Kevätkokouksen (26.5.2020) valitsema toiminnantarkastaja oli Meri Kytö ja varatoiminnantarkastaja Saijaleena Rantanen.

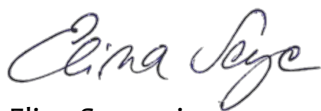
Vuonna 2020 seuran hallitus piti yksitoista kokousta, joista seitsemän kokonaan Zoom-etäkokouksina ja kaksi sähköpostitse.

Suomen etnomusikologisen seuran toiminta rahoitettiin pääasiassa jäsenmaksuilla ja apurahoilla. Koska seura enää ole opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustuksen piirissä eivätkä suurimmaksi osaksi avoimesti saatavilla olevat julkaisut juuri tuota myyntituloja, seuran toiminnan toteuttaminen riippuu ennen muuta tapahtumien järjestämiseen ja julkaisutoimintaan haettavista apurahoista.

Tilikauden tulos oli 163,53 euroa alijäämäinen. Tilikauden lopussa seuran oma pääoma oli 2 934,73 €. Jäsenmaksutuotot pysyivät ennallaan edellisvuoteen verrattuna.

Julkaisutoiminnan tuotto kattoi sen kustannukset. Vaikka suurin osa suunnitelluista tapahtumista peruuntui tai siirrettiin myöhemmäksi, julkaisutoiminta oli tavanomaista runsaampaa, mistä johtuen seuran tuloissa ja kuluissa ei kokonaisuudessaan ole merkittäviä muutoksia aiempiin vuosiin nähden.

Hyväksytty Suomen etnomusikologisen seuran hallituksen kokouksessa helmikuussa 2021 esitettäväksi seuran kevätkokoukselle.

Elina Seye, pj

Juho Kaitajärvi-Tiekso, hall. jäsen